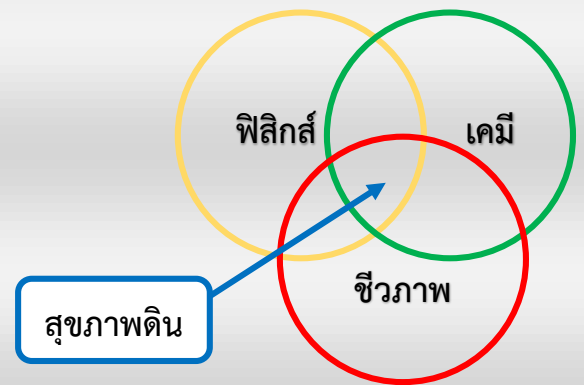

สุขภาพดินดี...เป็นอย่างไร

สุขภาพ (health) คือ ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ รวมทั้งสภาพที่เจริญขึ้นและเป็นสุขสมบูรณ์

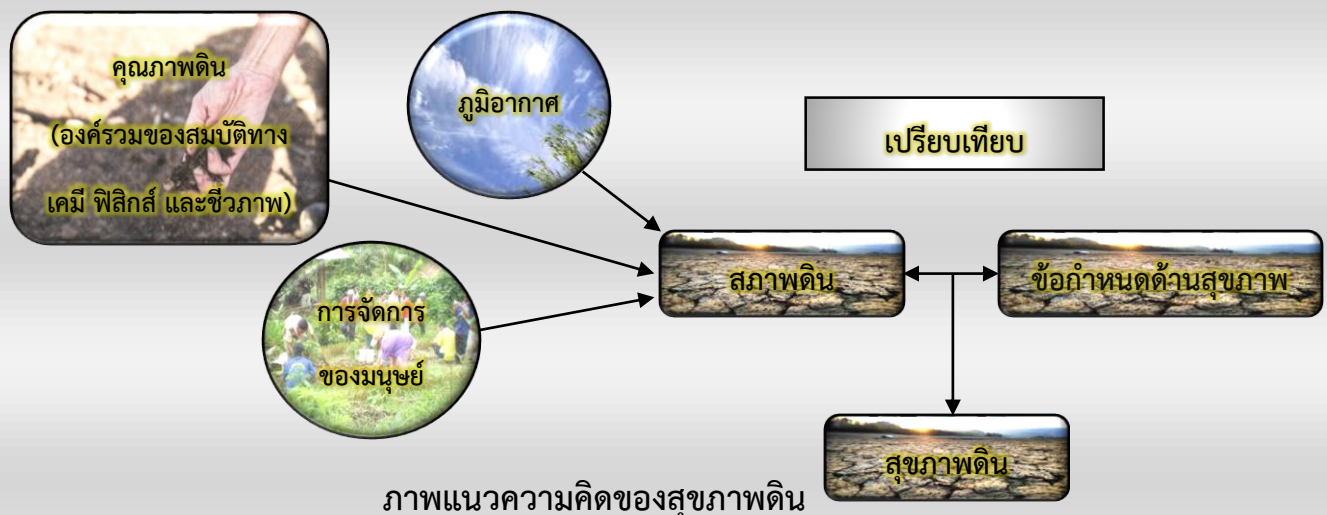
ดิน (soil) คือ วัตถุที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการสลายตัวทางกายภาพ และทางเคมีของหินและแร่ ร่วมกับสารอินทรีย์ ที่เกิดจากการสลายตัวของซากพืชซากสัตว์เป็นผิวชั้นบนที่ห่อหุ้มโลก

สุขภาพดิน (soil health) คือ สภาพของดินที่เชื่อมโยงกับสุขภาพของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยดิน เป็นระบบที่มีชีวิต มีพลวัต และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทำหน้าที่เหมือนระบบสิ่งมีชีวิตภายในระบบนิเวศและขอบเขตของการใช้ที่ดิน เพื่อให้ผลิตภาพเชิงชีวภาพมีความยั่งยืน สามารถดำรงรักษาสีเขียวที่ดี มีน้ำและอากาศที่สะอาด รวมทั้งส่งเสริมให้พืช สัตว์ และมนุษย์มีสุขภาพดี

แนวคิดของสุขภาพดิน (conceptualization)

เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตในหลายระดับ เช่น พืชแต่ละต้นหรือพืชแต่ละชนิดที่อยู่ร่วมกัน ในสถานที่เดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำหน้าที่ร่วมกันอยู่กับดิน องค์กรวมที่เกิดจากบทบาทของสิ่งมีชีวิตและดินที่สอดคล้องกัน ทำให้มองเห็นว่า **ดินเป็นสิ่งมีชีวิต** อย่างเป็นทางการ สุขภาพดินย่อมเป็นสภาพโดยรวมตั้งแต่พื้นฐานลักษณะและเชื่อมโยงกับสมบัติทางเคมี ฟิสิกส์ และชีวภาพของดินนั้น สมบัติทั้ง 3 ประการและอันตรกิริยาระหว่างสมบัติเหล่านี้ จะเป็นตัวกำหนดสุขภาพดิน

ภาพแนวความคิดของสุขภาพดิน

ลักษณะของสุขภาพดินดี (healthy soil) 4 ด้าน

1. สมบัติทางเคมี ฟิสิกส์ และชีวภาพโดยรวมดี

- ✓ มีความลึกมากพอ
- ✓ สมองธาตุอาหารให้แก่พืชได้อย่างเพียงพอและสมดุล
- ✓ การระบายน้ำของดินดี
- ✓ มีโรคพืชและแมลงศัตรูพืชน้อย
- ✓ มีประชากรของสิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์มาก
- ✓ ช่วยตรึงธาตุอาหารจากปุ๋ยเก็บไว้ให้พืช
- ✓ ย่อยสลายและปล่อยธาตุอาหารอย่างช้าๆ

2. **ไม่มีปัญหาเชิงโครงสร้าง** เป็นดินที่มีสภาพดี ไม่มีข้อบ่งชี้ว่ามีความเสื่อม หรือกำลังจะเสื่อม รวมทั้งไม่มีผลกระทบในเชิงลบต่อบริเวณอื่น

3. **องค์ประกอบทุกส่วนของระบบทำหน้าที่ร่วมกันได้ดี** ทำให้ดินมีศักยภาพสูงในการทำหน้าที่ และสามารถต้านทานไม่ให้เกิดความเสื่อมของดินได้

4. **ทำหน้าที่ได้เต็มตามกรอบ** โดยเฉพาะการหมุนเวียนธาตุอาหาร คาร์บอนและน้ำ และคงความสามารถในการทำหน้าที่ดังกล่าวไว้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง:

ยงยุทธ โอสถสภา. 2557. *คุณภาพดินเพื่อการเกษตร*. สมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย.

กลุ่มวิทยบริการ สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน โทร 02-561-4380

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900